

VGWM - informatiegids

BLM WEGENBOUW | STEVACON BOUW

NOVEMBER 2020

**VGWM AFSPRAKEN ZIJN ONMISBAAR
NET ALS JIJ!**

WOORD VOORAF

Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu (VGWM) krijgen volop de aandacht bij BLM en Stevacon. In deze informatiegids, welke is bedoeld voor eenieder die op enigerlei wijze bij / voor BLM en Stevacon werkzaamheden uitvoert, staan we daarom stil bij onze belangrijkste kernwaarde: gezond aan het werk én gezond weer naar huis.

Deze gids is dus bestemd voor onze medewerkers, medewerkers van onderaannemers, gedetacheerden, vakantiemedewerkers, stagiaires en uitzendkrachten.

ONZE VISIE

Het is onze overtuiging dat niets wat wij doen het waard is om gewond door te raken. Veilig werken maakt daarom integraal onderdeel uit van het vakmanschap van onze mensen en de mensen waarmee we samenwerken.

Veiligheid is verankerd in de genen van onze organisatie en is voor ons een essentiële voorwaarde voor succes.

ONS DOEL

Ons beleid is erop gericht om ongevallen, gezondheidsrisico's en milieuverontreiniging te voorkomen. Voel je vrij om veiligheid bespreekbaar te maken en verbetervoorstellen aan te dragen; houd elkaar scherp en werk samen aan het borgen van een veilige en gezonde werkplek.

Het is noodzakelijk om oorzaken van ongevallen te leren kennen en te beheersen. Jouw medewerking is daarbij van belang. Ieder (bijna) ongeval is er één teveel!

**ALLEEN SAMEN KRIJGEN WE DIT
VOOR ELKAAR !**

INHOUDSOPGAVE

1.	VGWM BELEID	1
2.	UITGANGSPUNTEN VOOR BEWUST EN VERANTWOORD GEDRAG	3
3.	RISICO'S en MAATREGELEN	5
3.1.	Risico-inventarisatie & Evaluatie (RI&E)	5
3.2.	Taak Risico Analyse (TRA)	5
3.3.	Last Minute Risico Analyse (LMRA)	5
3.4.	Veiligheid, Gezondheid en Milieu plan (VGM-plan)	6
3.5.	Meest voorkomende risico's bij onze werkzaamheden	7
3.5.1.	<i>Risico: uitglijden, struikelen, vallen en verstappen</i>	7
3.5.2.	<i>Risico: stoten, klemmen, snijden en knellen</i>	8
3.5.3.	<i>Risico: aanrijdgevaar</i>	9
3.5.4.	<i>Risico: contact met gevaarlijke stofvorming</i>	10
3.5.5.	<i>Risico: fysieke belasting, tillen, duwen en knielen</i>	11
4.	PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN (PBM)	12
5.	HOE TE HANDELEN BIJ (MILIEU-) INCIDENTEN	16
5.1.	Alarmeren bij ernstige incidenten	16
5.2.	Wat te doen bij een ongeval	16
5.3.	Wat te doen bij brand	17
5.4.	Wat te doen bij milieuschade	17
5.5.	Aantreffen asbest	17
5.6.	Aantreffen niet gesprongen explosieven (NGE)	18
6.	INTERN MELDEN	19
6.1.	Melden van incidenten en (bijna) ongevallen	19
6.2.	Schade aan kabels en leidingen	20
6.3.	Doorgeven van klachten en verbeterpunten	20
7.	TOEGANG TOT DE BOUWPLAATS, IDENTIFICATIE	21
7.1.	Toegang tot het bouwterrein en de werkplek	21
7.2.	Identificatieplicht op de bouwplaats	21
7.3.	Communicatie met anderstaligen	21

8.	BOUWPLAATSREGELS	22
8.1.	Alarmregeling.....	22
8.2.	Verkeersregels.....	23
8.3.	Aan- en afvoer van goederen.....	23
8.4.	Orde en netheid op de bouwplaats	23
8.5.	Beveiliging.....	24
8.6.	Controle materieel en (hand)gereedschappen.....	24
9.	RISICOVOLLE WERKZAAMHEDEN	25
9.1.	Grondverzet en transport	25
9.2.	Veilig grondwerk – putten en sleuven	26
9.3.	Werken in besloten ruimten, rioleringen.....	28
9.4.	Werken op hoogte.....	30
9.5.	Hijswerkzaamheden.....	32
9.6.	Werken met zware geluidsbelasting en trillingen	33
9.7.	Straatwerk.....	34
9.8.	Asfalteringswerkzaamheden	34
9.9.	Veilig werken op en langs de weg.....	35
9.10.	Werken met machines en gereedschap.....	37
9.11.	Werken in de nabijheid van open water	37
9.12.	Werken langs spoorwegen.....	38
9.13.	Uitvoeren van bodemsaneringen.....	38
10.	DUURZAME INZETBAARHEID	39
10.1.	Persoonlijke hygiëne	39
10.2.	Lifestyle.....	39
11.	DE ZORG VOOR HET MILIEU.....	40
11.1.	Vertoon bewust gedrag – verminder de CO2-uitstoot	40
11.2.	Minimale milieubelasting op onze werken.....	41

1. VGWM BELEID

Veilig gedrag, gezondheid, welzijn en milieubewustzijn zijn belangrijk. Orde, netheid en discipline gaan hiermee hand in hand. Jij bent verantwoordelijk voor jouw eigen veiligheid en medeverantwoordelijk voor die van anderen.

Wij hanteren de volgende gedrag- en veiligheidsregels:

- ◀ Veilig werken begint bij jouw eigen gedrag.
- ◀ Zorg voor een ordelijk ingerichte en opgeruimde werkplek. Hetzelfde geldt voor keten, kantines en sanitaire faciliteiten.
- ◀ Neem deel aan de noodzakelijke instructies en laat deze deelname registreren.
- ◀ Let op de specifieke aanwijzingen.
- ◀ Op onveilig gedrag word je aangesproken en je spreekt anderen daar ook op aan.
- ◀ Geef alarm bij noodsituaties en handel bij alarm volgens de instructies.
- ◀ Gebruik en onderhoud de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen en vervang ze indien nodig.
- ◀ Gebruik gereedschappen, machines e.d. waarvoor ze bestemd zijn. Verwijder of overbrug nooit veiligheidsvoorzieningen van machines of systemen en/of schakel deze niet uit.
- ◀ Werk nooit met niet gekeurd of afgekeurd materieel en/of hijsmiddelen.
- ◀ Gebruik nooit je mobiele telefoon tijdens het bedienen van materieel.
- ◀ Meld je bij het betreden en verlaten van het bouwterrein bij de uitvoerder. Deze registreert je aanwezigheid.

- ◆ Betreed nooit afgezette, gemarkeerde werkgebieden zonder toestemming. Dat kunnen gebieden zijn waar gewerkt wordt met asbest, radioactieve bronnen of bij reinigen met hogedruk, straalwerk, werken met verontreinigde grond, hijswerk e.d.
- ◆ Meld ongevallen en opgemerkte gevaren direct bij jouw leidinggevende, zodat maatregelen kunnen worden genomen.
- ◆ Het is verboden je onder een hangende hijslast te bevinden.
- ◆ Het gebruik van alcoholhoudende dranken en verdovende middelen, alsmede het in bezit hebben van of onder invloed verkeren van deze middelen, is onder geen enkele omstandigheid toegestaan. Alcoholvrij bier en vergelijkbare producten zijn eveneens niet toegestaan.
- ◆ Medewerkers die medicijnen gebruiken die de reactiesnelheid en/of de rijvaardigheid beïnvloeden, mogen alleen zodanige werkzaamheden verrichten, dat de eigen veiligheid en die van anderen niet in gevaar worden gebracht, (lees de bijsluiter en meld dit aan jouw leidinggevende).
- ◆ Blokkeer nooit toe- en uitgangen, looppaden, rij- en vluchtroutes, nooduitgangen, alsmede opstelplaatsen van brandbestrijdings- en veiligheids- / reddingsmaterialen.
- ◆ Houd je aan de bovenstaande veiligheidsregels en de aanvullende op het project geldende VGM-voorschriften.

Let op !!

Wanneer u zich niet houdt, aan bovenstaande regels hanteren wij het sanctiebeleid (conform personeelsgids).

NB: dit kan op verzoek aan u worden verstrekt.

2. UITGANGSPUNTEN VOOR BEWUST EN VERANTWOORD GEDRAG

Blijf bij de les, veiligheid is geen kwestie van geluk.

	- Geen drugs of alcohol op het werk Roken alleen op daarvoor aangewezen plekken.
	Zorg dat je toestemming / een geldige vergunning hebt om met het werk te starten wanneer dit vereist is.
	Test de kwaliteit van de lucht in een besloten ruimte voordat je de ruimte betreedt.
	Haal altijd de spanning eraf bij werkzaamheden aan machines / installaties. Haal de accu of stekker eruit.
	Bescherm jezelf tegen vallen wanneer je op hoogte werkt.
	Hijsen en takelen: blijft buiten het gebied waar een last naar beneden kan vallen.

	◀ Rijd verantwoord en houd je aan de plaatselijke voorschriften. Vermijd telefoneren tijdens het rijden, ook handsfree, en houd je aan de maximumsnelheid.
	◀ Draag je veiligheidsgordel.

Van al onze medewerkers verlangen wij dat zij zich houden aan de volgende houding- en gedragsregels:

- ◀ Ik voer een LMRA (Last Minute Risico Analyse) uit zodat ik weet dat aan alle voorwaarden is voldaan om veilig te kunnen werken. Zie hoofdstuk 3.3
- ◀ Ik stop onveilig werk en bij twijfel leg ik het werk stil en bespreek de situatie met mijn leidinggevende
- ◀ Ik breng mijzelf, mijn collega's en mijn omgeving niet in gevaar
- ◀ Ik spreek mijn collega's aan op onveilig gedrag en accepteer het als collega's mij aanspreken op onveilig gedrag
- ◀ Ik ben zuinig op het milieu en ga bewust om met het gebruik van energiebronnen. Zie hoofdstuk 11
- ◀ Ik maak melding van alle onveilige situaties en handelingen zodat andere collega's hiervan kunnen leren. Zie hoofdstuk 6

3. RISICO'S en MAATREGELEN

3.1. Risico-inventarisatie & Evaluatie (RI&E)

Het inventariseren en continu evalueren van veiligheidsrisico's speelt een grote rol tijdens het uitvoeren van onze dagelijkse werkzaamheden. Van al onze gebruikelijke werkzaamheden worden de risico's in kaart gebracht en voorzien van maatregelen om de risico's te beheersen. De uitkomsten zijn opgenomen in de RI&E welke ter inzage ligt op kantoor.

3.2. Taak Risico Analyse (TRA)

In sommige gevallen is het nodig om een TRA op te stellen. Een TRA is een risicobeoordeling van een taak die ruim voor uitvoering van de werkzaamheden wordt uitgevoerd, om maatregelen voor veilig werken te bepalen en voor te bereiden. Dit kan het beste worden gedaan door meerdere personen (werkvoorbereider, uitvoerder en uitvoerend personeel).

Een TRA wordt opgesteld of kan noodzakelijk zijn wanneer:

- ◆ Werkzaamheden met een hoog risico moeten worden uitgevoerd die niet of niet geheel volgens de reeds bestaande procedures of werkinstructies kunnen worden uitgevoerd.
- ◆ Werkzaamheden voor het eerst worden uitgevoerd, waarvan de risico's en ongewenste gevolgen (nog) niet bekend zijn.

Vóór de start van de werkzaamheden moeten alle uitvoerende medewerkers instructie ontvangen over de inhoud van de TRA. Deze instructie moet geregistreerd worden.

3.3. Last Minute Risico Analyse (LMRA)

De LMRA is het laatste vangnet in de vorm van een korte veiligheidscontrole die jij zelf uitvoert voordat je aan het werk gaat. Je hoeft de LMRA niet vast te leggen op papier, maar je moet wel je vakkennis en je gezond verstand gebruiken.

M.a.w.: controleer voordat je aan de slag gaat nog een laatste maal de aanwezige risico's en gevaren en of er voldoende maatregelen getroffen zijn om je werk veilig uit te kunnen voeren.

Een LMRA voer je uit door de volgende vragen te stellen en te beantwoorden:

1. Wat voor werk ga ik doen en wat zijn de risico's?
2. Hoe kan ik deze risico's voorkomen of aanvaardbaar maken?
Tref de maatregelen.
3. Is nu aan alle voorwaarden voldaan om veilig te kunnen werken?

Is het antwoord op vraag 3 “NEE”?
Start dan niet met het werk maar bespreek
de situatie eerst met je leidinggevende!

3.4. Veiligheid, Gezondheid en Milieu plan (VGM-plan)

Soms komt het voor dat je activiteiten moet uitvoeren die extra risico's met zich meebrengen. Voor dat specifieke project worden de risico's en de daarbij behorende maatregelen vastgelegd in een Veiligheids-gezondheids- en milieuplan (VGM-plan).

In dit plan staan ook de afspraken met andere aannemers, die eventueel op dezelfde bouwplaats aan het werk zijn.

3.5. Meest voorkomende risico's bij onze werkzaamheden

Ondanks alle aandacht voor veiligheid en gezondheid blijken sommige risico's maar lastig uit te bannen. De meest voorkomende risico's en maatregelen op verschillende niveaus vind je in de volgende paragrafen.

3.5.1. Risico: uitglijden, struikelen, vallen en verstappen

Werken in grond-, weg-, water- en betonbouw brengt het gevaar van vallen met zich mee. Verlies van evenwicht, onvoldoende beveiliging en verkeerd gebruik van arbeidsmiddelen kunnen hiervoor de oorzaak zijn.

Bronmaatregelen:

- ◆ Zorg voor zo weinig mogelijk in het werkgebied verspreid liggende materialen als klinkers, PVC-buizen, haspels, gereedschappen, bouwmaterialen, restmaterialen etc.
- ◆ Zorg dat de risicovolle plekken als putten, springen en gaten duidelijk zijn afgezet
- ◆ Zorg voor goede verlichting.

Collectieve maatregelen:

- ◆ Leid medewerkers om risicovolle plekken heen
- ◆ Breng de nodige signaleringen aan en informeer medewerkers over mogelijke risico's op bepaalde plaatsen
- ◆ Houd werkplekken schoon en opgeruimd.

Individuele maatregelen:

- ◆ Vermijd waar mogelijk risicovolle plekken
- ◆ Hou werkplekken schoon en opgeruimd
- ◆ Gebruik alleen goedgekeurde spullen zoals de gereedschappen

PBM:

- ◆ Draag de juiste PBM (veiligheidsschoenen).

3.5.2. Risico: stoten, klemmen, snijden en knellen

Gedurende het laden en lossen, maar vooral bij het werken met draaiende machines, gereedschappen of scherpe materialen is er een groot risico op stoten, snijden, klemmen of knellen.

Bronmaatregelen:

- ◆ Vermijd in constructies scherpe kanten waaraan men zich kan snijden
- ◆ Zorg voor de juiste afscherming en de benodigde veilige bedieningssystemen inclusief noodvoorzieningen (stopzetten van installaties)

Collectieve maatregelen:

- ◆ Leid medewerkers om risicovolle plekken heen
- ◆ Breng de nodige signaleringen aan en informeer medewerkers.

Individuele maatregelen:

- ◆ Gebruik alleen onbeschadigde stroppen en kettingwerk
- ◆ Bij gebruik van messen: deze alleen gebruiken als ze geschikt zijn voor het beoogde doel.

PBM:

- ◆ Gebruik de juiste veiligheidshandschoenen als er sprake kan zijn van snijgevaar.

3.5.3. Risico: aanrijdgevaar

Bij onze werkzaamheden bestaat het gevaar dat werknemers of objecten worden aangereden. Dit kan zijn door wegverkeer, maar ook door materieel op de bouwplaats.

Bronmaatregelen:

- ◆ Zet de bouwplaats indien mogelijk volledig af om aanrijding door weggebruikers te voorkomen.

Collectieve maatregelen:

- ◆ Scheid mens en materieel/wegverkeer. Houd aan- afvoerroutes zoveel mogelijk van personen vandaan
- ◆ Zorg dat de juiste bewegwijzering en signalering aanwezig is
- ◆ Informeer verkeersdeelnemers tijdig van de werkzaamheden
- ◆ Tref extra maatregelen voor zichtbaarheid in het donker.

Individuele maatregelen:

- ◆ Zorg dat de chauffeur/machinist je heeft gezien als je de machine benadert; houd oogcontact
- ◆ Draag (oranje) fluorescerende werkkleding
- ◆ Betreed en verlaat het werkvak op de juiste wijze.

PBM:

- ◆ Draag de juiste PBM (veiligheidsschoeisel, veiligheidsvest etc.)

3.5.4. Risico: contact met gevaarlijke stofvorming

Blootstelling aan gevaarlijke stoffen, zoals asbest, houtstof, kwartsstof e.d. kan (op termijn) ernstige gezondheidsschade veroorzaken.

Wij treffen de verplichte maatregelen om blootstelling aan dergelijke stoffen te voorkomen.

Bronmaatregelen:

- ◆ Inventariseer vóór aanvang van het werk welke schadelijke stoffen vrij kunnen komen. Bespreek vooraf de werkmethode bij aanwezigheid van bijvoorbeeld asbest en/of bodemverontreiniging
- ◆ Laat het sloopwerk waar mogelijk machinaal uitvoeren, zo nodig met materieel voorzien van een overdrukcabine met toevoer van gefilterde lucht.

Collectieve maatregelen:

- ◆ Zorg voor een deskundig medewerker op de werklocatie, die materialen kan herkennen en weet hoe te handelen
- ◆ Voorkom stofvorming, bijvoorbeeld door het nathouden van de werklocatie
- ◆ Zorg voor voldoende ventilatie- en afzuigmogelijkheden (waar nodig mobiele afzuiging of vast opgestelde afzuiging)
- ◆ Zorg voor goede hygiënische voorzieningen
- ◆ Zorg waar nodig voor ademhalingsbescherming.

Individuele maatregelen:

- ◆ Zorg dat je bekend bent met risico's, beschermingsmaatregelen en te hanteren persoonlijke beschermingsmiddelen bij het werken met gevaarlijke stoffen
- ◆ Zorg voor voldoende ventilatie door ramen of deuren te openen
- ◆ Wees extra voorzichtig met stof en rook dat vrijkomt bij het slijpen en snijden van gelegeerde, gecoate (verf, gegalvaniseerd) en/of hardmetalen onderdelen
- ◆ Gebruik de door de werkgever beschikbaar gestelde persoonlijke beschermingsmiddelen.

PBM:

- ◆ Draag de juiste PBM (ademhalingsbescherming, veiligheidsbril, handschoenen, etc.).

3.5.5. Risico: fysieke belasting, tillen, duwen en knielen

Fysieke (over)belasting is de belangrijkste veroorzaker van arbeidsongeschiktheid in de bouw & infra. Als er onvoldoende maatregelen worden genomen, bestaat de kans op langdurige of blijvende klachten. Als richtlijn geldt dat je maximaal 25 kg mag tillen. Wanneer je hierbij moet reiken of draaien is dit nog maar de helft.

Bronmaatregelen:

- ◆ Zorg voor het zo veel mogelijk machinaal (ver)plaatsen en transport van zware elementen.

Collectieve maatregelen:

- ◆ Zorg voor voldoende hoge doorgangen en stelruimte, vrije looppaden en een zo veel mogelijk vlakke, drempelvrije ondergrond
- ◆ Verstrek zo nodig lichtgewicht klimmaterieel of een bordes.

Individuele maatregelen:

- ◆ Richt de werkplek zorgvuldig in, houd deze netjes en vrij van obstakels
- ◆ Zet materiaal en gereedschappen zo dicht mogelijk bij de werkplek om onnodig tillen te voorkomen
- ◆ Til en werk met de middelen volgens de voorschriften en afspraken die hiervoor gelden
- ◆ Gebruik de beschikbare transport- en tilhulpmiddelen
- ◆ Vraag bij het tillen van zware lasten één of meerdere collega's om hulp. Til geen goederen zwaarder dan 50 kg, ook niet met meerdere personen.

Til-instructie:

- ◆ Houd het gewicht zo dicht mogelijk bij je lichaam
- ◆ Til met je beenspieren (door de knieën zakken en met gestrekte rug tillen)
- ◆ Til niet te veel ineens: maximaal 25 kg alleen of maximaal 50 kg met twee personen
- ◆ Draai door je voeten te verplaatsen. Verdraai niet je lichaam
- ◆ Ga bij neerzetten op dezelfde manier te werk als bij het tillen, maar dan in omgekeerde volgorde
- ◆ Til nooit vanuit zitpositie en til met beide handen.

4. PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN (PBM)

Volgens de Arbowet is een werkgever verplicht PBM aan jou te verstrekken, en als werknemer heb je de plicht deze te dragen.

Welke PBM gedragen moeten worden, wordt aangegeven middels borden en/of een werkvergunning.

Ook tijdens de projectintroductie / startwerkbespreking wordt door de uitvoerder verteld welke PBM verplicht zijn.

Je dient over het gebruik van de persoonlijke beschermingsmiddelen te zijn geïnstrueerd. Als dat niet is gebeurd of als je vragen hebt, vraag dan eerst een instructie aan jouw leidinggevende.

Meld defecten aan persoonlijke beschermingsmiddelen direct bij je uitvoerder en vraag een vervangend middel.

Lees voor gebruik altijd de gebruiksvorschriften.

**PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN ZIJN ER VOOR
JOUW VEILIGHEID EN GEZONDHEID:
GEBRUIK ZE DUS!**

Daar waar bronaanpak en collectieve maatregelen en voorzieningen niet voldoende bescherming bieden, is het dragen van PBM door de Arbowet verplicht gesteld voor al onze bouw- en werkplaatsen. De werkgever stelt deze ter beschikking.

LET OP: stel je bij elke PBM op de hoogte van eventuele aanvullende eisen en voorschriften. (Bijvoorbeeld in geval van bodemsaneringen).

	◆ Het dragen van veiligheidsschoeisel is altijd verplicht ter voorkoming van verwondingen.
	◆ Het dragen van deugdelijke werkkleding is altijd verplicht. ◆ Signalerende kleding Bij alle werkzaamheden binnen en buiten het werkterrein, in een niet verkeersluwe situatie (of langs het spoor), dient men bovendien oranje RWS-veiligheidskleding of -hesjes te dragen. Omwille van de zichtbaarheid dient de kleding dicht te worden gedragen!
	◆ Het gericht dragen van de (juiste) werkhandschoenen vermindert de kans op beschadiging van huid en handen. Draag deze zoveel mogelijk. Overleg bij twijfel met jouw leidinggevende.

	◀ Het dragen van een veiligheidshelm is altijd verplicht binnen de omheinde bouwterreinen. ◀ Buiten de omheinde bouwterreinen dient tenminste een veiligheidshelm te worden gedragen • in de nabijheid van draaiende machines • in omstandigheden waarbij je jouw hoofd kunt stoten • bij risico van vallende voorwerpen.
	◀ U dient de ter beschikking gestelde gehoorbescherming te gebruiken in situaties met een geluidsniveau vanaf 80 dB(A). Vuistregel: moet men op circa 1 meter afstand met enige stemverheffing praten om elkaar te verstaan, dan is de grens van 80 dB(A) al overschreden.
	◀ Oog- en gelaatsbescherming Op de bouwwerken worden de ogen van u bij veel werkzaamheden aan het gevaar van beschadiging blootgesteld. (bijv. bij hak- en breekwerk en slijpwerkzaamheden) U dient, waar dit van toepassing is, een veiligheidsbril met zijkapjes en/of een ruimzichtbril te dragen.

	◀ Bij het werken op, naast of boven het water, danwel elke plaats waar men bij een val in het water terecht kan komen, is het verplicht een reddingsvest te dragen. ◀ Check altijd vóór gebruik of het reddingsvest is goedgekeurd.
	◀ Aanvullende PBM indien van toepassing aangepast aan de werkzaamheden en omstandigheid.
	◀ Mis je een bepaald PBM, meld je dan bij jouw leidinggevende.

5. HOE TE HANDELEN BIJ (MILIEU-) INCIDENTEN

5.1. Alarmeren bij ernstige incidenten

Geef aan

- ◆ Wie? Naam, adres, telefoonnummer
- ◆ Wat? De aard van het voorval (brand / onwel worden / ongeval) en/of politie, ambulance k en/of brandweer nodig is.
- ◆ Waar? De plaats van het voorval (adres, naam bedrijf, evt. gebouw, verdieping, afdeling)
- ◆ Omvang? Korte toelichting over de omvang (aantal slachtoffers, aard van het letsel...) en evt. mogelijke hindernissen in de aanrijrichting om snel ter plaatse te komen.

De projectspecifieke informatie vind je op de alarmkaart in de bouwkeet.

BLIJF KALM

Denk altijd eerst aan jouw eigen veiligheid

Verleen dan pas noodzakelijke hulp

5.2. Wat de doen bij een ongeval

- ◆ Blijf bij het slachtoffer
- ◆ Roep om assistentie
- ◆ Alarmeer BHV of receptie / bewaking
- ◆ Volg de aanwijzingen op van de BHV-ers.

EHBO verbanddoos
aanwezig

5.3. Wat te doen bij brand

- ◆ Tracht beginnende brand zelf te doven
- ◆ Alarmeer BHV of receptie / bewaking
- ◆ Volg de aanwijzingen op van de BHV-ers.

Blusmiddelen

- ◆ Op diverse plaatsen zijn blusmiddelen geplaatst zoals brandkranen, blusinstallaties, brandblussers of slanghaspels
- ◆ Houd deze steeds vrij.

5.4. Wat te doen bij milieuschade

- ◆ Beginnende lekkage stoppen / vloeistof opvangen
- ◆ Alarmeer de BHV en/of jouw leidinggevende
- ◆ Volg de aanwijzingen van de BHV op.

5.5. Aantreffen asbest

- ◆ Gelet op de grote gezondheidsrisico's van vrijkomende asbestvezels moet een blootstelling hieraan steeds vermeden worden!
- ◆ Wanneer er toch asbest of asbesthoudend materiaal wordt aangetroffen of dit vermoeden bestaat, moeten de werkzaamheden onmiddellijk gestopt worden en de uitvoerder gewaarschuwd worden
- ◆ Het uitnemen van asbestcementleidingen is aan regels gebonden. Laat de aangetroffen situatie intact
- ◆ Slechts met inachtneming van zowel de vereiste technische als beschermende maatregelen mag – na instructie - tot uitvoering van de werkzaamheden worden overgegaan!

5.6. Aantreffen niet gesprongen explosieven (NGE)

Tijdens graafwerkzaamheden kan het voorkomen dat je onverwacht een mogelijk niet gesprongen explosief (NGE) aantreft.

Je gaat dan als volgt te werk:

- ◆ STOP onmiddellijk het werk
- ◆ Blijf van het object af en ga het niet zelf onderzoeken
- ◆ Waarschuw omstanders en neem afstand van de vindplaats
- ◆ Waarschuw de uitvoerder
- ◆ De uitvoerder maakt melding bij de politie via 0800-8844 die een NGE-deskundige of EOD zal inschakelen
- ◆ Volg de aanwijzingen van de EOD of NGE-deskundige op
- ◆ De uitvoerder maakt melding van het incident bij de KAM-coördinator.

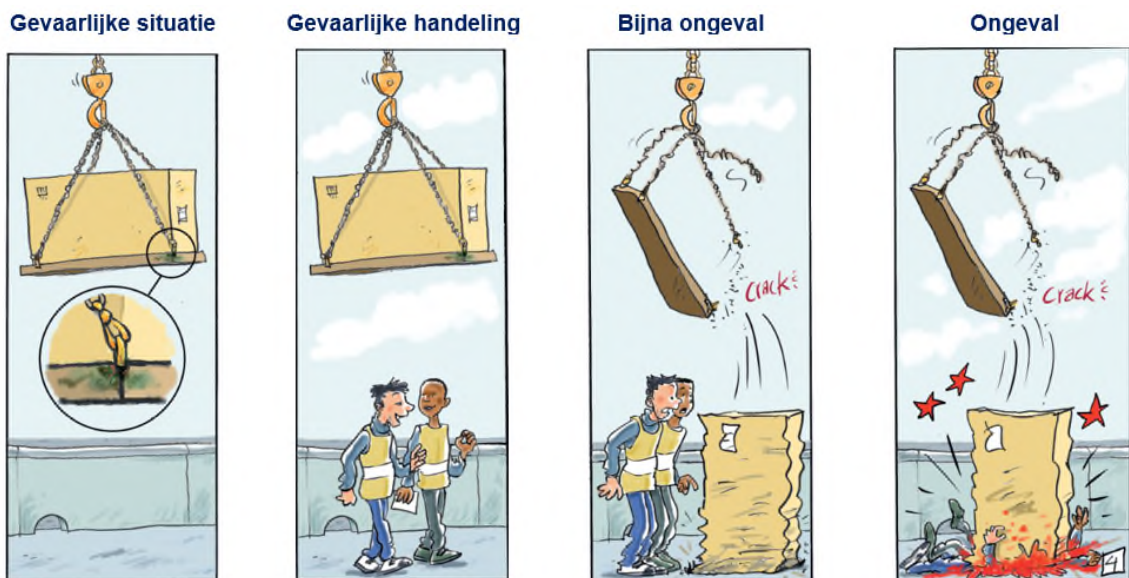
**MELD ONGEVALLen EN BIJNA ONGEVALLen ALTijd AAN DE
UITVOERDER!**

**OOK WANNEER GEEN LETSEL OF SCHADE IS OPGETREDEN MOET
JE HET ONGEVAL OF BIJNA ONGEVAL TOCH MELDEN.**

6. INTERN MELDEN

6.1. Melden van incidenten en (bijna) ongevallen

Als er onder werktijd een (bijna-)ongeval, gevaarlijke situatie of milieu-incident gebeurt dan moet dit gemeld worden bij je direct leidinggevende. Door melding te maken van deze gebeurtenissen krijgen we inzicht in de risico's en kunnen er maatregelen genomen worden om te voorkomen dat ongevallen (nogmaals) plaatsvinden.

Het melden bij je leidinggevende kan mondeling worden gedaan. De leidinggevende zal een schriftelijke ongevalsmelding opstellen en verstrekken aan de KAM-coördinator.

DENK OOK AAN

- ◆ Meld ernstige ongevallen bij HRM
- ◆ Laat de situatie, indien mogelijk, intact en maak foto's
- ◆ Praat niet met de media en plaats geen berichten of foto's over het incident op Sociale Media.

6.2. Schade aan kabels en leidingen

Ondanks alle voorzorgsmaatregelen is een kabel- of leidingincident moeilijk uit te sluiten. In dit geval is een adequate en snelle opvolging gewenst.

Neem hierbij onderstaande punten in acht:

- ◆ Stel de situatie veilig voor jou en jouw omgeving
- ◆ Stel jouw leidinggevende in kennis; hij neemt direct contact op met de netbeheerder
- ◆ Leg de situatie voldoende vast middels schetsen en foto's
- ◆ Maak rapport op van de schade en deel het schaderapport met de schade-administratie en KAM-afdeling
- ◆ Hervat werkzaamheden rondom de schadelocatie pas nadat de monteur van de netbeheerder de locatie heeft vrijgegeven.

6.3. Doorgeven van klachten en verbeterpunten

Het is belangrijk dat we onze dienstverlening constant evalueren en waar mogelijk verbeteren.

Meld daarom altijd klachten / verbeterpunten / suggesties bij de VGWM-commissie of bij jouw leidinggevende.

7. TOEGANG TOT DE BOUWPLAATS, IDENTIFICATIE

7.1. Toegang tot het bouwterrein en de werkplek

- ◆ Volg altijd de algemene gedragsregels (zie hoofdstuk 1) op.
- ◆ Meld je bij het betreden van een project altijd eerst bij de leidinggevende op het project.
- ◆ Als je voor het eerst op een bouwplaats komt, krijg je ook een instructie gericht op de specifieke regels die van toepassing zijn op het betreffende bouwterrein. Volg deze instructie ook altijd op.
- ◆ De uitvoerder bespreekt met jou de (specifieke) taak-risico's behorende bij de te verrichten werkzaamheden. Dit is de startwerkinstructie. Laat jouw startwerkinstructie registreren op het daarvoor bestemde formulier.

7.2. Identificatieplicht op de bouwplaats

De wet op de identificatieplicht schrijft voor dat iedereen zich – vanaf zijn 14^e levensjaar – moet kunnen identificeren met een geldig identiteitsbewijs. Dit geldt ook op de werkplek (toonplicht).

Bijvoorbeeld de Inspectie SZW (Arbeidsinspectie), Vreemdelingenpolitie of Belastingdienst kunnen tijdens een controle om legitimatie verzoeken. Ten behoeve van deze controle is een Nederlands rijbewijs ook een geldig legitimatiebewijs.

7.3. Communicatie met anderstaligen

Goede communicatie is essentieel voor de veiligheid binnen het bedrijf. Taal is daar een belangrijk onderdeel van. Als er medewerkers werkzaam zijn die een andere taal spreken kan dat voor de medewerker zelf maar ook voor anderen een risico vormen.

- ◆ Maak afspraken over de voertaal
- ◆ Werk met beeldmateriaal
- ◆ Maak gebruik van een tolk (bijvoorbeeld tijdens een veiligheidsinstructie)
- ◆ Deze VGWM informatiegids is ook beschikbaar in het Duits en Engels.

8. BOUWPLAATSREGELS

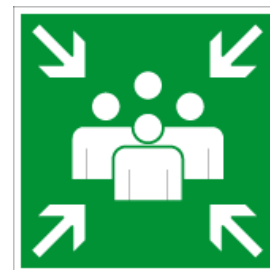
8.1. Alarmregeling

Op elke bouwplaats moet een alarmkaart aanwezig zijn. Hierop staat o.a. het volgende vermeld:

- ◆ Naam en telefoonnummer van de BHV ter plaatse
- ◆ Adresgegevens dichtstbijzijnde ziekenhuis en huisarts
- ◆ Hoe te handelen bij incidenten
- ◆ Naam en telefoonnummer van de KAM-coördinator, preventiemedewerker en arbodienst.

Waarschuw direct jouw leidinggevende op het werk als je vindt dat er een situatie onveilig is en als anderen gewaarschuwd moeten worden. Iedereen is bevoegd om te wijzen op onveilige situaties.

- ◆ Stel je vooraf op de hoogte wanneer en hoe je een onveilige situatie moet melden
- ◆ Stel je ook op de hoogte van vluchtwegen en verzamelplaatsen
- ◆ Zorg ervoor dat je weet wie de BHV-er(s) is/zijn.

Verzamelplaats

Het einde van een alarmsituatie wordt bekend gemaakt door de (Hoofd) BHV-er.

Meld je altijd bij jouw leidinggevende voordat je je werk hervat, en voer opnieuw een LMRA uit.

Men dient zich te houden aan specifieke alarmregelingen bij bedrijven.

8.2. Verkeersregels

Op de werkterreinen zijn dezelfde regels van toepassing als op de openbare weg (wegenverkeerswet). De maximum snelheid binnen de omheinde bouwterreinen is 15 km per uur.

Let bij het naderen van uit- en inritten van bouwterreinen op passerende voetgangers en fietsers en overig verkeer.

8.3. Aan- en afvoer van goederen

- ◆ De aan- en afvoer van goederen is alleen toegestaan met de goedkeuring van de uitvoerder
- ◆ Overhandig aangenomen vrachtbrieven / -bonnen aan de uitvoerder
- ◆ Bij het verlaten van het bouwterrein kan de uitvoerder je controleren
Je bent verplicht hieraan mee te werken.

8.4. Orde en netheid op de bouwplaats

Ontgravingen dienen te worden afgezet met harde afzetmaterialen zoals bouwhekken, dranghekken en/of retro-reflecterende afzetmaterialen.

- ◆ Plaats zichtbare afzettingen, logisch en eenduidig
- ◆ Scheid fysieke bouwverkeer en publiek
- ◆ Laat geen onveilige situatie(s) achter
- ◆ Zorg 's nachts en bij slecht zicht voor voldoende verlichting op het bouwterrein en verlicht obstakels op semi-gesloten werkdelen
- ◆ Laat geen gereedschap / materieel en materiaal rondslingeren; voorkom struikelobjecten.

8.5. Beveiliging

- ◆ Beheer het materieel, gereedschappen en het materiaal dat de werkgever ter beschikking stelt met de nodige zorg
- ◆ Plaats een opslagcontainer altijd in het zicht en op een voldoende verlichte plek
- ◆ Meld afgesleten kenmerken (bijv. stickers / gravures) bij de Technische Dienst
- ◆ Diefstal dient altijd onmiddellijk bij de uitvoerder gemeld te worden.

8.6. Controle materieel en (hand)gereedschappen

- ◆ Controleer vóór aanvang van je werkzaamheden het materieel op deugdelijkheid en keuringsdatum.
- ◆ Elk materieelstuk / gereedschap moet voorzien zijn van een sticker met keuringsvervaldatum. Gebruik het materieelstuk / gereedschap NIET als de sticker ontbreekt of onleesbaar is. Maak hier melding van bij je leidinggevende zodat het gekeurd of vervangen kan worden.

9. RISICOVOLLE WERKZAAMHEDEN

9.1. Grondverzet en transport

Vrachtwagens en grondverzetmachines worden in de grond-, weg- en waterbouw veel gebruikt. Het werken met deze machines vraagt niet alleen aandacht van de chauffeur/machinist, maar ook van diegenen die in de directe omgeving van deze machines werken.

We nemen maatregelen om de volgende risico's te beheersen:

- ◆ aanrijding met een persoon
- ◆ beknelling (bijv. tussen buis en bekisting bij hijswerk)
- ◆ geraakt worden door bewegende delen
- ◆ raken van object in de omgeving.

Om ongevallen te voorkomen moet u de volgende regels naleven:

- ◆ Blijf altijd buiten de draaicirkel van de machine als je geen werkzaamheden met of bij deze machine hoeft uit te voeren. Let hierbij niet alleen op de machine zelf, maar ook op andere bewegende onderdelen!
- ◆ Rijd niet mee op of in deze machine, tenzij je gebruik kunt maken van een 2e zitplaats in de cabine
- ◆ Hanteer **ZIE JE MIJ ZIE IK JOU**
- ◆ Zorg ervoor dat de chauffeur/machinist jou altijd kan zien en benader de machine aan de zijde van de cabine. Houd hierbij oogcontact
- ◆ Blijf altijd naast de achteruitrijdende machine en houd hierbij een veilige afstand aan. Houd rekening met de dode hoek
- ◆ Gebruik de machine niet als klimmateriaal om bijvoorbeeld op hoogte te kunnen werken
- ◆ Gebruik aanwezige rolbeugel en/of gordel
- ◆ Laat de motor van de machine nooit draaien als de machine verlaten wordt en haal de contactsleutel eruit/sluit de cabine af als je de machine buiten jouw gezichtsveld laat staan
- ◆ Wees bij het laden van vrachtauto's bedacht op overstort. De lading kan dan namelijk op de cabine of naast de auto vallen
- ◆ Vrachtauto's moeten een goed hoorbaar achteruitrijsignaal hebben
- ◆ Bel niet tijdens bedienen en / of werken met materieel.

9.2. Veilig grondwerk – putten en sleuven

Bij het uitvoeren van graafwerkzaamheden geeft de uitvoerder de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen aan zoals:

- ◆ graafinformatie
- ◆ afzetten van het graafgebied.

Gevaren bij graafwerkzaamheden zijn:

- ◆ bedolven raken ten gevolge van inkalving van de ontgraving
- ◆ zwaar verkeer langs sleuf
- ◆ opslag grond / materieel direct naast sleuf
- ◆ beschadiging van leidingen, riolen of kabels in de grond
- ◆ struikelen of vallen.

Bij het werken aan, in of nabij putten of sleuven neem je de volgende veiligheidsmaatregelen:

- ◆ Vergewis je van een geldende KLIC-melding en correcte afhandeling van eventuele Eis-Voorzorgsmaatregel(en) alvorens je begint met graven.
- ◆ Houd je aan de gegeven graafinformatie (KLIC-meldingen) en de gegeven instructies voor de helling, waaronder de put of sleuf moet worden gegraven. Ondergraven van kabels en leidingen mag alleen met expliciete schriftelijke toestemming van de netbeheerder
- ◆ Voer vroegtijdig voldoende locatieonderzoek uit en lokaliseer alle K&L binnen het zoekgebied, e.e.a. conform eisen CROW-publicatie 500, bijv. met de hand voorsteken en/of proefsleuven
- ◆ Kabels en leidingen moeten tijdens graafwerkzaamheden goed worden ondersteund overeenkomstig de instructies van de kabel- of leidingenbeheerder
- ◆ Verleg nooit kabels of leidingen en voer zonder opdracht van de beheerder nooit handelingen uit welke de functie van de kabel of leiding kunnen beïnvloeden
- ◆ Beschadigingen moeten altijd gemeld worden, zie hoofdstuk 6.2.

DENK NIET: ZAND EROVER!

Naast de hiervoor beschreven zorg voor ondergrondse kabels en leidingen zijn ook de volgende punten van belang:

- ◆ Voorkom instorting door water(overlast) e.d. Let met name op een goede werking van bemalingen en pompen en voorkom toestroming van regenwater naar de put of sleuf
- ◆ Gebruik indien nodig deugdelijke sleufbekisting
- ◆ Maak gebruik van vluchtwegen, waartoe minstens twee ladders beschikbaar zijn in de put of sleuf, ieder aan een afzonderlijke kant
- ◆ Houd een vrije strook aan van tenminste een halve meter naast de put of sleuf. In deze strook mag je geen uitgegraven grond of materiaal opslaan. Blokkeer opgeslagen, rolbare materialen (buizen, folie e.d.) met wiggen of sla ze haaks op de sleuf of put op. Houd er rekening mee dat je niet onbeperkt kunt blijven opstapelen
- ◆ Zorg ervoor dat er geen zwaar verkeer dicht langs de (riool)sleuf rijdt. De wand van de sleuf kan daardoor instorten
- ◆ Vermijd het alleen-werken in de put of sleuf. Denk eraan dat hulp soms dringend noodzakelijk kan zijn
- ◆ Spring niet over sleuven, maar maak gebruik van de aangebrachte voorzieningen of loop om!
- ◆ Loop niet onnodig over leidingen, kabels, stutten e.d.
- ◆ Denk om specifieke regels bij graafwerkzaamheden dieper dan 2 meter (zie ook werken in besloten ruimten, hoofdstuk 9.3).

GRAAF ZORGVULDIG EN BEWUST

LAAT JE NIET AFLEIDEN!

9.3. Werken in besloten ruimten, rioleringen

Onder besloten ruimten, meestal afgesloten ruimten, worden in het algemeen verstaan: (brandstof)tanks, rioleringen, kelders en putten, sleuven, kruipkelders en uitgravingen dieper dan 2 meter en waar de wind niet in komt. In deze ruimten bestaat het gevaar dat gassen en/of gevaarlijke dampen vrijkomen, er zuurstoftekort en onvoldoende ventilatie is.

- ◆ Het betreden van deze ruimten is verboden zonder toestemming van de uitvoerder
- ◆ Voor werkzaamheden als inspectie, reparatie en reinigen is het beslist noodzakelijk dat je je aan de veiligheidsmaatregelen en instructies houdt die speciaal voor die werkzaamheden gelden
- ◆ Maak gebruik van vluchtwegen, waartoe minstens twee ladders beschikbaar zijn in de put of sleuf en zorg dat vluchtwegen vrij toegankelijk zijn
- ◆ Maak de ruimte leeg en ventileer deze
- ◆ Plaats afsluiters
- ◆ Voorkom dat anderen de ruimte kunnen betreden
- ◆ Draag de juiste PBM
- ◆ Draag (neopreen) handschoenen om infectiegevaar te voorkomen bij het werken aan bestaande rioleringsstelsels
- ◆ Zorg voor veilige spanning. Veilige spanning is max. 50 volt wisselspanning of max. 120 volt gelijkspanning
- ◆ Zorg ervoor dat iemand de wacht houdt bij de ingang van de besloten ruimte.

Luchtkwaliteitsmeting

- ◆ Verricht luchtkwaliteitsmetingen met detectieapparatuur te allen tijde in onderstaande situaties:
 - bij betreding van moeilijk toegankelijke bouwputten en/of besloten ruimten
 - bij betreding van rioolputten
 - bij betreding van rioleringsystemen en putten met open verbinding naar bestaande rioolstelsels

- bij betreding van ingeblokte / afgesloten reeds in gebruik genomen riolen (i.v.m. uitdamping)
- bij betreding van open rioolwaterbuffers
- in alle soortelijke of anderzijds bedenkelijke situaties.

◆ Betreed de ruimte alleen als:

- het zuurstofgehalte tussen 20 en 21 vol. % ligt en
- de concentratie van explosieve gasen en dampen in de lucht lager is dan 0 % LEL en
- de concentratie van giftige gasen in de lucht lager is dan 1/5 van de MAC-waarde.

Vaccinatie

- ◆ Je loopt het risico op besmetting met hepatitis A + B en tetanus door het werken aan vuilwaterrioolstelsels.
- ◆ Meer informatie via afdeling KAM.
- ◆ Iedere werknemer die nog niet immuun is voor de biologische agentia waaraan hij is of waarschijnlijk zal worden blootgesteld, krijgt het advies om zich te laten vaccineren.

9.4. Werken op hoogte

Werken op hoogte is een risicovolle werkzaamheid die niet alleen mag worden uitgevoerd. Maak afspraken over wat te doen bij calamiteiten.

Werken op hoogte vraagt speciale voorzorgsmaatregelen tijdens constructiewerkzaamheden:

- ◆ Gebruik nooit geïmproviseerde stellages, zoals planken op vaten en opgestapelde materialen, kisten e.d. en machines als klimmateriaal.
- ◆ Gebruik alleen gecertificeerde klimmiddelen, welke minstens eens per jaar gekeurd moeten worden door een deskundige. Op het klimmaterieel is aangegeven wanneer de eerstvolgende keuring is.
- ◆ Bij werkzaamheden > 2.50m hoog, is een leuning met kantplank verplicht.

Uitgangspunten bij het gebruik van ladders

- ◆ Gebruik ladders alleen bij eenvoudige inspectie-werkzaamheden, als vluchtweg en voor het bereiken van hoger gelegen werkplekken
- ◆ Indien een ladder gebruikt wordt, verzeker je ervan dat deze niet kan schuiven door middel van een sjorring aan de bovenkant of doordat een persoon aan de voet van de ladder deze tegen schuiven beveiligd
- ◆ Plaats de ladder steeds op een vaste, egale ondergrond
- ◆ Gebruik alleen ladders die intact zijn, waarbij je let op beschadigde of ontbrekende sporten en ladderbomen. Het is niet toegestaan ladders zelf te repareren
- ◆ Overtuig je te allen tijde van het plaatsen van de voeten. Indien de werkplek glad is of wordt door vocht, ijs, sneeuw of andere oorzaken, dan dient het werk te worden gestaakt totdat voorzorgsmaatregelen zijn genomen
- ◆ Plaats ladders steeds schuin en wel onder een hoek van 70 tot 75 graden. De ladders moeten minstens 1 meter uitsteken boven de werkvloer, waartoe zij toegang verlenen en klim nooit hoger dan de vierde (rode) sport van boven
- ◆ Houd de ladder en de toegang tot de ladder vrij van obstakels. De ladder zelf mag geen doorgang of vluchtwegen blokkeren of versperren

- ◆ Ga nooit met zware lasten of met meer dan één persoon op een ladder.
- ◆ Ga nooit ruggelings een ladder af
- ◆ Reik op een ladder staande nooit verder dan jouw armlengte en blijf met twee voeten op de sport staan (3-steunpuntenprincipe)
- ◆ Zet de ladder nooit ondersteboven of achterstevoren. Gebruik opsteekladders altijd met het schuivende deel naar jouw kant toegekeerd en gebruik nooit losse delen van een opsteekladder
- ◆ Zorg voor een overlap van minstens 5 treden en let op de kwaliteit van het touw bij optrekbare schuifladders.

Uitgangspunten bij het gebruik van stellingen en/of steigers

- ◆ Overtuig je ervan dat een behoorlijke stelling of steiger is aangebracht met goede op- en afgangen
- ◆ Op een stelling of steiger is een veiligheidsgordel verplicht boven de 2.50 meter
- ◆ Indien een veiligheid(harnas)gordel wordt gebruikt, moet de lijn zodanig zijn afgesteld dat een eventuele val niet meer dan 1,50 m bedraagt
- ◆ Tijdens harde wind is het niemand toegestaan zich op de stellingen of steigers te bevinden
- ◆ Laat nooit iets liggen, gebruik een speciale gereedschapstas als op hoogte wordt gewerkt.

9.5. Hijswerkzaamheden

- ◆ Gebruik alleen gekeurde, gecertificeerde hijsmiddelen en hijshaken voorzien van een veiligheidsklep en gebruik ze alleen voor het doel waarvoor ze bestemd zijn. Kijk wat de maximaal toelaatbare last is voor de omstandigheden waarvoor ze worden gebruikt
- ◆ Gebruik geen beschadigde of ondeugdelijke hijsmiddelen, kettingen, draagbanden of stroppen
- ◆ Spreek af wie de aanwijzingen aan de machinist geeft en gebruik de voorgeschreven hijstekens
- ◆ Ga niet onder hijslasten staan en loop er niet onderdoor. Betreed dit gebied niet, indien je niet bij hijswerkzaamheden bent betrokken
- ◆ Kijk altijd of de haak waaraan het hijsmiddel wordt bevestigd geen bramen of andere oneffenheden bevat. Als dit wel het geval is, hang er dan tijdelijk een voldoende sterke ketting tussen en laat de bramen verwijderen.

9.6. Werken met zware geluidsbelasting en trillingen

- ◆ Blootstelling van geluid boven de 90 dB(A) levert op den duur matig tot ernstig gehoorverlies op. Besef dat zogenaamde lawaaidoofheid ongeneeslijk is. Eens doof altijd doof dus.

- ◆ Bij het gebruik van lawaai producerende machines (compressoren, breekhamers, trilstampers, trilplaten, doorslijpzagen etc.) is het gebruik van gehoorbescherming verplicht.

Deze machines zijn voorzien van een sticker waarop een pictogram is afgebeeld dat gehoorbescherming moet worden gedragen.

- ◆ Uit diverse onderzoeken is vast komen te staan dat bij jarenlange dagelijkse 8-urige blootstelling van geluid boven de 80 dB(A) (decibel) een achteruitgang van gehoorscherpheid waarneembaar is. Voor de beeldvorming, er is sprake van ongeveer 80 dB(A) geluid als twee personen op een afstand van 1 meter elkaar niet meer redelijkerwijs kunnen verstaan.
- ◆ Indien werkzaamheden verricht moeten worden met machines die hevige trillingen veroorzaken (denk aan trilplaten, breekhamers etc.), wissel deze taken dan zo mogelijk zoveel mogelijk af.

9.7. Straatwerk

- ◆ Til niet meer dan 25 kilo per persoon en maximaal 50 kilo met twee personen
- ◆ Draag bij het aftrillen van de bestrating altijd gehoorbescherming
- ◆ Voorkom zoveel mogelijk het afzagen van trottoirbanden. Is dit toch nodig, zaag de banden dan nat door en gebruik P3-adembescherming. Draag bij het zagen ook gehoor- en oogbescherming!
- ◆ Verwerk zoveel mogelijk machinaal
- ◆ Maak gebruik van hulpgereedschap (klemmen, tangen e.d.)
- ◆ Zorg voor een goede opslag van materialen. Voorkom dat kinderen hiermee kunnen spelen.

9.8. Asfalteringswerkzaamheden

- ◆ Omdat bij het verwerken van asfalt veel rijdend materieel gebruikt wordt, is zichtbaarheid van groot belang. Pas je kleding hierop aan
- ◆ Zorg ervoor dat al jouw ledematen bedekt zijn om verbranding door heet asfalt te voorkomen. Draag hittebestendige schoenen en handschoenen.
- ◆ Draag gehoorkappen of otoplastieken en adembescherming met P-filter minimaal klasse 2
- ◆ Loop nooit voor een hopper als deze in de open stand staat
- ◆ Zorg ervoor dat afzettingen blijven staan en plaats deze ook terug
- ◆ Zorg ervoor dat de vrije ruimte tussen werkvak en afzetting minimaal 0,6 meter is
- ◆ Zaag en frees asfalt 'nat'
- ◆ Als er geasfalteerd wordt in loodsen of tunnels, overleg dan met de KAM-coördinator over extra maatregelen die je moet nemen.

9.9. Veilig werken op en langs de weg

Wanneer er werkzaamheden aan of in de directe omgeving van verkeerswegen plaatsvinden, wordt het normale verkeersbeeld verstoord. Dit kan ernstige consequenties hebben voor zowel de werkers als voor de weggebruikers.

De risico's zijn:

- ◆ aangereden worden
- ◆ te hard rijden
- ◆ onvoldoende verlichting of signalering
- ◆ het niet opvolgen van instructies en aanwijzingen
- ◆ het tegen obstakels rijden.

Aandachtspunten

- ◆ Wat je ook doet, let altijd goed op het verkeer en waarschuw jouw collega's bij gewijzigde omstandigheden
- ◆ Plaats altijd een deugdelijke afzetting bij werkzaamheden, al is het maar een kleine klus;
- ◆ Tijdelijke voorzieningen mogen niet in strijd zijn met de ter plaatse aanwezige borden. Blindeer deze indien nodig
- ◆ Zorg ervoor dat afzettingen volgens de regels zijn aangebracht (CROW publicatie 96A of B)
- ◆ De vrije zone tussen werkvak en afzetting moet altijd minimaal 0,6 m. zijn
- ◆ Draag altijd jouw veiligheidsvest, ook bij het bedienen van machines en voertuigen
- ◆ Zet de voertuigen/machines op een veilige plaats neer
- ◆ Bakens moeten met de lage zijde aansluiten op het verkeersvak
- ◆ Werk alleen binnen de door wegafzettingen aangegeven werkgrenzen
- ◆ Gebruik geen gevarenlichten of zwaailichten of andere optische signalen binnen het werkvak. Dit leidt passerend verkeer af
- ◆ Herstel afzettingen die in verband met het werk tijdelijk zijn verwijderd zo snel mogelijk
- ◆ Meld fouten in of het ontbreken van de wegafzetting direct bij de uitvoerder

- ◆ Volg te allen tijde de waarschuwingen en aanwijzingen op van de uitvoerder en/of directie (bijvoorbeeld Rijkswaterstaat)
- ◆ Besteed bij het opbouwen, afbreken en onderhouden van verkeersvoorzieningen uiterste aandacht aan de eigen en verkeersveiligheid
- ◆ Controleer de afzetting altijd aan het begin en einde van de werkdag en maak hiervan notitie in het log-/dagboek
- ◆ Regel het verkeer nooit of te nimmer zelf!

9.10. Werken met machines en gereedschap

Op de arbeidsplaats worden verschillende machines, apparaten en (elektrische) gereedschappen gebruikt. Deze hulpmiddelen maken het werk in de bouwnijverheid lichter en gemakkelijker, maar brengen ook risico's met zich mee. Goed onderhoud hiervan is niet alleen van belang voor hun levensduur, maar ook noodzakelijk voor de veiligheid van werknemers die ermee werken.

Belangrijkste uitgangspunten bij het werken met gevaarlijke machines:

- ◆ Algemeen
 - alleen personen met voldoende vakkennis mogen na een aantoonbare veiligheidsinstructie de machine bedienen
 - controleer of de machine is goedgekeurd
 - draag altijd de voorgeschreven PBM.
- ◆ Vóór gebruik
 - controleer op zichtbare gebreken
 - zorg ervoor dat alle beveiligingen goed functioneren (bijv. beschermkap / duwhout aanwezig bij cirkelzaagmachine).
- ◆ Ná gebruik
 - meld eventuele gebreken aan een machine bij de uitvoerder / materieelbeheerder en stel de machine buiten werking.

9.11. Werken in de nabijheid van open water

Als je moet werken bij open water, dan moet je maatregelen nemen om verdrinking of stroomgeleiding te voorkomen. Een val in het water die kan leiden tot verdrinking, voorkom je door een afscheiding te plaatsen tussen jouw werkplek en het water óf door een zwemvest te dragen.

Als je gevaar loopt om onder stroom te komen te staan door geleiding middels water, dan moet je pneumatisch gereedschap gebruiken of werken met veilige spanning. Veilige spanning is max. 50 volt wisselspanning of max. 120 volt gelijkspanning.

9.12. Werken langs spoorwegen

Er mag alleen in de buurt van spoorwegen gewerkt worden met een toegangspas van de beheerder. Deze is alleen te verkrijgen als aangetoond kan worden dat de instructie 'veiligheid langs het spoor' gevolgd is.

9.13. Uitvoeren van bodemsaneringen

Bodemsaneringen dienen altijd te worden uitgevoerd volgens de richtlijnen uit de CROW-publicatie 400.

Omdat het uitvoeren van saneringswerkzaamheden zeer zorgvuldig dient te gebeuren, neem je vóór aanvang van het werk contact op met de uitvoerder zodat hij jou aanvullende instructie kan geven over de werkzaamheden en de te dragen PBM.

- ◆ Het werkterrein moet zijn ingedeeld in een **schone en verontreinigde** zone. Bij betreding van de verontreinigde zone dien je gebruik te maken van laarzen, eventueel aangepaste kleding en/of adembeschermende middelen op aanwijzing van de uitvoerder, DLP en/of veiligheidskundige
- ◆ Op het terrein mag niet worden gerookt, gegeten of gedronken met uitzondering van op daar toe aangewezen plaatsen
- ◆ Eenieder die in aanraking is geweest met verontreinigde grond dient zich om te kleden bij het verlaten van de verontreinigde zone. Vergeet hierbij niet om het schoeisel te reinigen
- ◆ Het is niet toegestaan om bij de sanering gebruikte werkkleding / PBM af te voeren van de saneringslocatie (mee te nemen in de bus)
- ◆ Medewerkers die binnen de saneringsgrenzen aan het werk gaan moeten gekeurd zijn. Het gebruik van adembeschermende middelen is voorbehouden aan geïnstrueerde personen. Zij worden tevens gekeurd voor het werken met adembescherming
- ◆ In specifieke gevallen gelden aanvullende hygiënemaatregelen. Controleer vóór aanvang van het werk welke hygiënemaatregelen dit zijn en of deze aanwezig zijn.

10. DUURZAME INZETBAARHEID

10.1. Persoonlijke hygiëne

Tenminste vóór het eten, drinken en vóór en ná ieder toiletbezoek altijd eerst handen wassen.

Tijdens het werk in ieder geval (beschermende) werkkleding en werkhandschoenen dragen.

Kom je in aanraking met gevaarlijke of giftige stoffen op kleding of huid, handel dan als volgt:

- ◆ trek vervuilde kleding zo vlug mogelijk uit
- ◆ spoel verontreinigde huid met veel stromend water gedurende minstens 30 minuten
- ◆ waarschuw onmiddellijk de uitvoerder
- ◆ raadpleeg de huisarts als het letsel ernstiger is dan een lichte roodheid.

Laat de schaftwagen en sanitaire voorzieningen na gebruik schoon achter.

10.2. Lifestyle

- ◆ Beweeg regelmatig
- ◆ Eet gezond
- ◆ Zorg voor een gezond lichaamsgewicht
- ◆ Drink niet te veel alcohol
- ◆ Rook niet.

11. DE ZORG VOOR HET MILIEU

11.1. Vertoon bewust gedrag – verminder de CO₂-uitstoot

Enkele tips:

- ◆ Koop bewuster
- ◆ Gooi geen restjes weg
- ◆ Scheid je afval
- ◆ Doe eens een dag zonder vlees
- ◆ Let op je energieverbruik
- ◆ Lever oude apparaten in
- ◆ Breng groot afval naar de milieustraat
- ◆ Vermijd onnodige verplaatsingen (vervoer)
- ◆ Wees zuinig op het milieu en ga bewust om met het gebruik van energiebronnen.

11.2. Minimale milieubelasting op onze werken

Bij de voorbereiding en uitvoering van onze werkzaamheden op projecten streven wij naar een minimale milieubelasting. Om hier aan bij te dragen verlangen we van iedereen het volgende:

- ◆ Vermijd vervuiling van het werkterrein door bouwafval, naar soort gescheiden, in de daarvoor bestemde containers te gooien
- ◆ Voer onderhoudswerk aan materieel uit op de daarvoor aangewezen plaatsen en gebruik dan de voorgeschreven middelen en voorzieningen.
- ◆ Vang lekkende vloeistoffen als brandstof, olie, koelvloeistof etc. direct op en maak melding bij de uitvoerder.
- ◆ Laat machines en voertuigen niet onnodig draaien als ze niet worden gebruikt. Daarmee kan veel brandstof en dus CO₂-uitstoot en geld bespaart worden.
- ◆ Zet de verlichting, computers en randapparatuur uit als je als laatste de keet verlaat;
- ◆ Sla gevaarlijke stoffen (zoals brandstoffen) altijd op boven een lekbak.
- ◆ Verpakkingen van gevaarlijke stoffen moeten voorzien zijn van gevaarsymbolen en label waarop de inhoud vermeld staat.

WE REKENEN EROP DAT IEDEREEN ZIJN STEENTJE BIJDRAAGT.

